

Ortografia de la Llengua Valenciana

per Valencian.org

El sistema ortogràfic valencià

La síl·laba i les agrupacions vocals

B C Ç CH D F G H J K L LL M N NY P Q R RR S SS T V X Y Z

L'apòstrof

La dièresis

L'accent

El guio

Signes d'interrogació i admiració

EL SISTEMA ORTOGRAFIC VALENCIÀ

Les lletres

Lletra	Nom	Eixemple
a	a	aigua
b	be	barca
c	ce	cendra, case
ç	cedeta	llançar
ch	che	chiquet
d	de	dacsa
e	e	era, tendre
f	efe	figuera
g	ge	gabia, giner
h	haig	herba
i	i	idea
j	jota	jornada
k	ka	kilo
l	ele	linea
ll	elle	llanda
m	eme	mare
n	ene	navaixa
ny	enye	nyespla
o	o	opera, sopa
p	pe	pedra
q	qu	quatre, queda
r	ere	cara
rr	erre	carro
s	ese	Senyera, posa
ss	esse	passar
t	te	terme
u	u	una
v	ve	vell
x	xe, equis	bruixa
y	i grega	yo
z	zeta	zero, dotze

Les vocals

A nivell fonològic el sistema vocalic tònic de la llengua valenciana presenta una substancial diferència respecte al castellà: mentres est a soles te cinc vocals, el valencià en te set, encara que els signes gràfics que les representen ne son cinc:

Valencià	Castella
a	a
e oberta	(ie)
e tancada	e
i	i
o oberta	(ue)
o tancada	o
u	u

La presència de e i o obertes te una certa correspondència en castella en els diftongs ie i ue, compensant aixina l'absència de les dos vocals obertes per mig d'estos diftongs. Esta correspondència no es exacta, per eixemple: vert (e oberta) fe "verde" en castella o poc (o oberta) fa "poco", com es pot vore, sense diftongs. A soles se poden donar algunes regles, mes o manco generals de quan apareix una vocal oberta. La qualitat de ser oberta, a banda de la a, a soles es dona en les vocals e, o, en posició tònica. Excepcionalment apareixen en posició atona: desset, deneu.

Regles de e oberta

1. Quan a la e tònica li seguixca una i en la síl·laba següent: geni, premi, misteri, epidèrmic, endèmic. Solament s'exceptuen estes paraules: Valencia, Denia, senia, sequia, sepia, tenia, iglesia.
2. Quan la e tònica vaja seguida, en la síl·laba següent, per una u: credul, medula, perpetu, perdua
3. Quan la e tònica vaja seguida per alguna de les següents consonants o grups:
 - e + rr: guerra, serra, ferro, verro
 - e + r + consonant que no siga labial (m, b, p) o velar (k, g): conversa, vert, merla, infern, caterva
 - e + consonant labial (m, p, b), fent excepció en Salem, Josep, eixemple i Pep; en tots els altres casos es tancada: fem, ceba, cep
 - e + x[ks]: nexa, text, pretext, sext
 - e + l: tela, mel, empelt, Elig; excepció: armela que es pronuncia en e tancada
 - e + ct/pt (-ect-, -ept-): objecte, precepte, recepta, insecte
4. En el diftong decreixent eu, quan la u procedix de la vocalisació de -d-, -c- o -ty- llatines, sent la e en llatí vulgar:

peu (<pedem)
deu (<decem)
preu (<pretium)

pero també tenim casos de e tancada:

creure (<credere)

creu (<cruce)

Regles de o oberta

1. Quan la o tonica vaja seguida, en la silaba següent, d'una vocal i: prosodia, hidrofobic, oli, odi
2. Quan la o tonica estiga seguida per una u en la silaba següent: socul, modul, monocol, lobul, globul
3. Tindrem una o oberta quan en llatí hi ha un diftong au o una o breu. Alguns exemples son paraules com: pobre, cosa, poc, tesor, or, nou, roda, colt, sol
4. En el diftong decreixent ou, quan la u ve de la vocalisacio d'una d'estes consonants o grups llatins -v-, -ce-, -g-, -b-, -ty-:

moure (<movere)
coure (<cocere)
jou (<iugu)
roure (<robore)
pou (<puteu)

5. Generalment, tenim o oberta, quan una o tonica va seguida per una consonant que no siga labial (b, m, p): agronom, ogre, taronja, teolec, hipodrom, osteotom; pero tenim paraules en o + labial que presenten la o oberta: nom, fenomen, moble, poble, obra, canelobre.

Paraules homografes

L'importancia en saber pronunciar i distinguir les dos parelles de e i de o no es a soles perque eixa es la norma per als valenciaparlants, sino perque al mateix temps servixen per a diferenciar significats. La dificultat està en que l'ortografia no dispon de dos signes per a diferenciar-les, pero aço no es un obstacul important per als que deprenen la llengua valenciana. En valencià trobem:

e oberta	e tancada
pel (substantiu, m.s., cabell)	pel (contraccio, per + el)
Tens el pel ros	Anavem pel riu
seu (substantiu, m.s.)	seu (possessiu, m.s.)
Era una seu important	Tot això es meu
meu (onomatopeya, crit del gat)	meu (possessiu, m.s.)
El gat fa meu	El meu llibre està aci
o oberta	o tancada
molt (verb, p.p. del moldre)	molt (adverbi de quantitat)
¿Ya haveu molt el cafe?	Tenen un roser molt alt
solc (verb soldre)	solc (substantiu, m.s. espai entre dos cavallons)
Solc anar per ta casa	Este solc està tort
sou (substantiu, m.s., quantitat de diners estipulada per un treball)	sou (verb ser)
Te un sou dels bons	Vosatres no sou analfabets

Paraules homògrafes

En l'apartat anterior tractàvem de les paraules que, tenint la mateixa grafia, es pronunciaven de distinta forma. Conve conèixer que hi ha molts casos, en valencià, de paraules que presenten la mateixa grafia i la mateixa fonètica; es tracta de les paraules homògrafes. Podem classificar-les en:

1. Homògrafes absolutes, tenen la mateixa categoria gramatical:

cante: 1ª pers. sing., present indicatiu, canta. 1ª pers. sing., present subjuntiu, cantar. 3ª pers. sing., present subjuntiu, cantar.

parlares: 2ª pers. sing., perfecte indicatiu, parlar. 2ª pers. sing., pret. imperfecte subjuntiu, parlar.

vens: 2ª pers. sing., present indicatiu, vindre. 2ª pers. sing., present indicatiu, vendre.

2. Homògrafes parcials, tenen distinta categoria gramatical:

creu: substantiu, f.s., símbol propi dels cristians. 3ª pers. sing., present indicatiu, creure.

portes: substantiu f.p., de porta. 2ª pers. sing., present indicatiu, portar. 2ª pers. sing., present subjuntiu, portar.

pot: substantiu, m.s., recipient. 3ª pers. sing., present indicatiu, poder.

NORMES ORTOGRAFIQUES

S'escriu B (batre)

1. En inicial i interior de paraula: badalla, acaba, dubte.
2. En els prefixos AB-, OB-, ABS-, OBS-, SUB-: abces, obtus, abstracte, obstaculisar, subproducte.
3. Davant de D, en diferent silaba, posarem B i no P: abdica, abdomen.
4. Mai en posicio final de paraula, encara que en derivar (en el plural se conserva) se transforme en B:
 - arap, no arab, pero arabisar
 - verp, no verb, pero verbal
 - mossarap, no mossarab, pero mossarabisme

S'escriu C

1. En so de [k] (colp)
 - 1.1. Inicial i interior de paraula davant de A, O, U: casa, cosa, cult, ficar, recort, ocult.
 - 1.2. En principi de silaba formant els grups consonantics CR, CL: crida, clau, dimecres, proclamà.
 - 1.3. Davant de C, D, S, T, Z: accio, anecdota, dacsà, actua, eczema.
 - 1.4. En final de paraula, encara que en derivar (en el plural se conserva) se transforme en G o se conserve:
 - atac, no atag, pero ataca
 - prolec, no proleg, pero prologa
 - fanc, no fang, pero fangos
2. En so de [s] (cendra)
 - 2.1. Inicial i interior de paraula, davant de E, I: cel, cinc, incert, provincia.
 - 2.2. Davant de A, O, U, escriurem ç (cedeta): caçar, llançol, vençut.
 - 2.3. En posicio final de paraula, escriurem ç, sempre que en derivar s'escriga c:
 - capaç, capacitat
 - comerç, comerciar
 - 2.4. En els sufixos -ac/-aça, -uç/-uça (augmentatiu, despectiu) i -iç/-iça (materia o tendencia): bonaç, malaltuç, pastiuç.

S'escriu Ç

(Vore C, 2.2, 2.3 i 2.4.)

S'escriu CH

1. En so de [ç] (chic)

1.1. Inicial i interior de paraula entre vocals i darrere de consonants:
chufa, Chirivella, clochina, archiu.

1.2. En final de paraula escriurem IG o G (vore G, 3).

2. En so de [k] (March)

2.1. En posicio final de paraula, en els pobles i llinages que la tenen per tradicio: Albuixech, Albiach.

S'escriu D (dit)

1. En principi i mig de paraula: donar, idea. Excepte en derivats de AT grec (atles, atleta, atmosfera, etc.) i davant de Z (batzoles, dotze).

2. En el grup consonantic DR: drago, moldre.

3. Mai en posicio final de paraula, encara que en derivar s'escriga D:

- vert, no verd pero verdor.
- reverent, no reverend pero reverenda.

S'escriu F (farina)

1. Inicial, interior i fi de paraula: fer, corfa, bufa, baf.
2. En posició final de paraula, encara que en derivar (en plural se conserva) se transforme en V o se mantinga:
 - serf, no serv, pero servir.
 - tuf, no tuv, pero atufar.

S'escriu G

1. En so de [g] (gat)
 - 1.1. Inicial i interior de paraula davant de A, O, U (solament G): gabia, got, gust, regal, engolir, aigua.
 - 1.2. Inicial i interior de paraula davant de E, I (GU): guerra, guisar, figuera, esguita.
 - 1.3. Davant de UE, UI, portará dièresis la U quan se pronuncia: aigües, llingüístic.
 - 1.4. En principi de paraula o de síl·laba, en els grups consonàntics GR, GL: gracies, glop, agrana, regla.
 - 1.5. Davant de D, M, N: Magdalena, fragmentar, insignificantia. Excepte en cultismes com: acme, dracma, esticnina, iconografia, tecnic, anecdota, sinecdoque i derivats.
 - 1.6. Mai en posició final de paraula, encara que en derivar (en plural se conserva) s'escriu G:
 - amic, no amig, pero amigar.
 - rec, no reg, pero regar.
 - amarc, no amarg, pero amargar.
 - sanc, no sang, pero sangonera.
2. En so de [g] (girar)
 - 2,1. En posició inicial de paraula i interior davant de E, I: argila, gel, giner. Excepte davant de -ecc-, -ect- (objecció, objectiu i algunes mes), i en uns altres noms de procedència grega o bíblica: Jesus, Jeroni, Jeremies, Jerusalem, jerarquia, jeroglífic.
 - 2.2. En el grup -IG- en mig de paraula davant de G (formes dels verbs acabats en -gir): afigga, rigga, frigga.
 - 2.3. En posició final de paraula la G darrere de I no es sonora, encara que en derivar se transforme:
 - mig, pero miger.
 - oreig, pero orejar.
 - 2.4. No escriurem TG/TJ perquè en valencià no hi ha més que un so

africat sonor, representat per G/J en qualsevol posicio:

- viage, no viatge.
- juge, no jutge.
- llenguage, no llenguatge.
- correja, no corretja.

3. En so de [ch] (roig)

3.1. En final de paraula en el grup IG darrere de A, E, O, U o de consonant, sempre que la I siga atona i muda: vaig, veig, goig, fuig, Elig, Barig. (Excepte Calig i Tirig en les que la I del grup se pronuncia.)

3.2. En posicio final de paraula, darrere de I tonica: desig, frig.

3.3. En posicio final de paraula apareix sempre [c], representat per IG, G, encara que en derivar se transforme en la sonora correspondent (G davant E, I i J davant A, O, U), o se mantinga (CH en tots els casos):

- trepig, trepigen.
- mig, mija.
- despaig, despachar.

S'escriu H (heretar)

No te cap de so.

1. En principi i mig de paraula, en les que sent etimologica s'ha conservat per l'us: herba, huí, hivern.

2. No l'escriurem en aquelles paraules que a pesar del seu orige etimologic, s'han escrit aixina des d'un principi: avorrir.

S'escriu J (jardi)

1. En posicio inicial i interior de paraula davant de A, O, U: jaqueta, jove, jugar, puja, rajola, ajunta.

2. Davant de -ecc-, -ect-: objecte, objeccio, subjecte, objectiu (vore Y, 4).

3. Davant de E (vore G, 2.1.)

4. No escriurem TJ (vore G, 2.4.), sino J:

- plaja, no platja.

- mija, no mitja.

5.- Darrere del prefix AD: adjacent.

S'escriu K (York)

1. Nomes en paraules d'orige estranger o tecniques: Kant, kilo.

S'escriu L (lenta)

1. En inicial de paraula: local, liquid.

2. En interior i fi de paraula: almagasen, dol.

3. En els grups consonantics BL, CL, FL, GL, PL: blau, clau, flama, glop, plat, noblea, aclamar, unflar, aglutinar, aplanar.

S'escriu LL (llanda)

1. En inicial, interior i final de paraula: llet, lliberal, fillia, rella, poll, manoll, bolleti, ralla.

S'escriu M (mare)

1. En inicial, interior i final de paraula: mar, mestre, flama, cami, fum, estem.

2. Davant de P, B, M: rompre, gamba, immortal. Excepte en paraules compostes que ajunten N final a M inicial: enmig, granment.

3. En el prefix circum- quan li seguix una atra consonant: circumstancia, circumnavegacio, circumferencia.

4. Mal davant de V ni F: enveja, enfrontar (excepte triumvir. Vore N 2 i M 3).

5. No escriurem el grup TM, representant M doble, que ha desaparegut en la llengua valenciana.

- semana, no setmana.
- sometre, no sotmetre.

6. No escriurem el grup MP sino solament N quan la pronunciem, encara que per raons etimològiques s'haja usat:

- atentar, no atemptar.
- pronte, no prompte.

S'escriu N (nas)

1. En inicial, interior i fi de paraula: niu, lluna, mon.

2. Davant de F en els prefixos CON, EN, IN: confiar, enfadar, inflamar. Excepte els cultismes: emfasis, emfisema, emfiteusis, amfora.

3. Davant de consonant, excepte B, M, P: enveja, confit, planta, gandul.

4. Davant de M per excepcio, en paraules que ajunten N final a M inicial: enmig, granment.

S'escriu NY (pany)

1. En inicial, interior i fi de paraula: nyespla, pinyo, riny.

S'escriu P (posar)

1. En posicio inicial de paraula: puny.

2. En interior de paraula davant de T, C, Ç, S, N: concepte, concepcio, capçal, hipnotic, eclipse. Excepte: dissabte, dubte, sobte.

3. En posició final de paraula, encara que en derivar (en el plural se conserva) se transforme en B o se mantinga:

- cap, no cab, pero cabut.
- llop, no llob, pero lloba.
- colp, no colb, pero colpejar.
- adop, no adob, pero adobar.

S'escriu Q (quinze)

1. En inicial i interior de paraula, seguida de U muda, davant E, I: queixa, quilat, alquería, sequía. Si la U se pronuncia, du dièresis, com se diu en el numero 3.

2. En inicial i interior de paraula, davant de U atona seguida de A, O, formant diftong: quatre, quocient. Excepte: ipecacuana i els derivats de couro, cuina, evacuar, conspicu, perspicu, proficu, vacu, promiscu.

3. En inicial i interior de paraula, quan una U atona vaja seguida de E, I, i s'haja de pronunciar, portará dièresis: qüestio, obliquitat.

S'escriu R

1. En so de [r] (carreter)

- 1.1. En inicial de paraula: roda, rajola.
- 1.2. En interior de paraula darrere de M, N, S: somris, enriquir, israeli.

2. En so de [r] (cara)

- 2.1. En interior i final de paraula: mira, cura, cor, dolor.
- 2.2. En els grups BR, CR, GR, TR, PR: brot, cru, gran, traure, propi, arbre, recriar, agranar, batre, comprar.

S'escriu RR (guerra)

1. En posicio intervocalica: carro, errar.

S'escriu S

1. En so de [s] (sap)

- 1.1. En inicial de paraula: solt, sabut.
- 1.2. Darrere de consonant: ansa, dacsà.
- 1.3. Darrere dels prefixos llatins i grecs: ante-, contra-, sobre-, supra-, uni-, bi-, tri-, anti-, hipo-, para-, mono-, di-, tetra-, poli-, etc., i de la A- en valor negatiu: asilabic.
- 1.4. En final de paraula encara que en derivar se conserve senzilla per transformar-se en sonora o se duplique per continuar sorda:

- mes, mesos.
- nas, nassos.

2. En so de [z] (cosa)

- 2.1. En posicio intervocalica: casa, promesa.
- 2.2. En els prefixos DES-, DIS-, seguits de vocal, H o consonant sonora: desaiguar, desheretar, desviure.
- 2.3. En els participis: d'entes, entesa, entesos, enteses; d'impres, impresa, impresos, impreses.
- 2.4. En derivats de gentilicis:

- andalus, andalusos.
- frances, francesos.

- 2.5. En el femeni dels substantius que signifiquen ofici, professio, dignitat, titol o carrec.

- abat, abadesa.
- duc, duquesa.
- princip, princesa.
- mestre, mestresa.

S'escriu SS (passar)

1. En posicio intervocalica: posseir, massa.
2. En les paraules començades pels sons a + s (ass) + atra vocal: assimilar. Excepte: ase, Asia, asil; també darrere del prefix negatiu A (que se pronuncia S sorda): asimetric.
3. En els sufixos -issim, -issima: bonissim, cregudissima.
4. En alguns derivats de les paraules que acaben en -as, -es, -is, -os, -us.
 - fracas, fracassos.
 - castis, castissos.
 - gos, gossos.
 - tramus, tramussos.
 - espes, espessos.
5. Darrere dels prefixos des-, dis-, seguits de paraula que comence per S: dessecat, dissoldre.

S'escriu T (tornar)

1. Inicial i interior de paraula: toca, costella, setze.
2. En el grup consonantic TR: truc, atraure.
3. En el prefix grec AT- : atmosfera (vore D, 1).
4. Davant de Z: dotze.
5. En posicio final de paraula posarém sempre T encara que en derivar se transforme en D o se conserve:
 - fort, fortalea.
 - cert, certea.
 - calit, no calid pero caliditat.
 - abat, no abad pero abadia.

S'escriu V (vindre)

1. En inicial i interior de paraula: velocitat, cavall.
2. En les terminacions del preterit imperfecte d'indicatiu: -AVA, -AVES, -AVA, -AVEN, -AVEU, -AVEN, de tots els verbs acabats en -AR.
3. Mai en posició final de paraula encara que en derivar s'escriba V: serf, no serv, però servir.

S'escriu X

1. En so de [s](eixida)
 - 1.1. Darrere dels diftongs decreixents AI, EI, OI, UI: caixa, creixer, coixo, afluixar.
 - 1.2. Darrere de I: pixar, segueixen, vixca.
 - 1.3. En els increments incoatius de la 3.ª conjugació (-ixc, -ixqu-): oferixca, servixques.
 - 1.4. En final de paraula: exigix, ix.
2. En so de [ks] (text)
 - 2.1. Entre vocals: reflexio, axial.
 - 2.2. En posició final, en algunes paraules: perplex, prefix.
3. En so de [gz] (exacte)
 - 3.1. En el prefix EX-, seguit de vocal, H o consonant sonora: examinar, exhortar, exlibris.

S'escriu Y (yo)

1. En posició inicial de paraula davant de vocal: yuxtaposar.
2. Entre vocals: epopeya, apoyar.
3. En el dígraf NY per a representar el so de [n~]i : pinya, puny.
4. Davant de -ecc-, -ect- (vore en J, 2 les excepcions): inyeccio, abyeccio, projecte.
5. En final de paraula en els pobles i llinages que la tenen per tradició: Alcoy, Montroy, Gay.

S'escriu Z (zero)

1. En inicial i interior de paraula: zona, atzucac.
2. En totes les paraules començades pel prefix ZOO-: zoologia.
3. En les terminacions -zoari, -zoic: protozoari, benzoic.

APOSTROF

Es un signe ortogràfic (') que es posa en unir certes paraules, eludint una vocal. Les paraules que poden presentar la forma apostrofada són:

1. Els pronoms personals debils, ME, TE, SE, LO, NOS, LOS, NE.

1.1. Darrere de verp que acabe en vocal: porta'm, penja'n.

1.2. Davant de verp que comence per vocal o haig: s'enten, s'haguera.

1.3. En les combinacions binarles i ternaries de pronoms: se'n va, se'ls hi menja.

2. Els articuls determinats EL i LA davant de paraula que comence per vocal o haig: l'home, l'industrial, l'espiritista. Excepte:

a) EL o LA davant paraula començada per semiconsonant.

b) LA davant de les paraules host, ira, una (hora).

c) LA davant del nom de les vocals i de les consonants començades per vocal: la a, la e, la erre, etc.

d) LA davant de les paraules començades per a privativa: la anormalitat, etc.

Les preposicions A, DE, PER mes l'article EL formen les contraccions AL, DEL, PEL.

3. La preposició DE davant de paraules que comencen per vocal o haig: d'estar, d'ahir, d'haver. Excepte quan li segueixca una paraula que comence per U semiconsonant: de hui.

DIERESIS

Es un signe ortogràfic (¨) que es col·loca damunt de la I o de la U, indicant l'existència o no de diftong: següent, paisatge.

Col·locació:

1. Quan la I o la U van darrere d'una altra vocal i no formen diftong en elles: veïnat, raïmer, aürtar.
2. Quan la U -no muda- va darrere de G o Q seguida de E, I: següent, llingüística.

No la posarem en els següents casos.

1. En els verbs de la tercera conjugació que acaben en -air, -eir, -oir, -uir, en els quals la I de la terminació és tònica i, per consegüent, no forma mai diftong:

agrairieu (a-gra-i-ri-eu)
beneixca (be-ne-ix-ca)
conduïrem (con-du-i-rem)

2. Quan va darrere dels prefixos:

coincidix (co-in-ci-dix)
reimprimir (re-im-pri-mir)
contraindicar (con-tra-in-di-car)

3. Quan la I forma part dels sufixos -isme, -isla, -iste, -ible, tots ells en I tònica:

egoisme (e-go-is-me).
altruista (al-tru-is-ta).
altruïste (al-tru-is-te).
conduïble (con-du-i-ble).

4. Quan la I forma part dels sufixos -isar, -isant, -isat:

europèisar (eu-ro-pe-i-sar).
europèisant (eu-ro-pe-i-sant).
europèisat (eu-ro-pe-i-sat).

5. Quan la U forma part de la terminació llatina -um:

simposium (sim-po-si-um).
harmonium (har-mo-ni-um).

ACCENTS

1. En valencià, segons a on recaiga l'accent fonètic, les paraules poden classificar-se en: agudes, planes i esdrúixoles.

Les paraules agudes porten l'accent fonètic en l'última síl·laba: escr(í)u, cant(à), ag(ú)t; les planes porten l'accent fonètic en la penúltima síl·laba: ll(í)bre, escr(i)ure, r(ó)ges; en les paraules esdrúixoles recau l'accent fonètic en l'antepenúltima síl·laba: gram(à)tica, (à)nima, T(ú)ria.

2. Hi ha dos classes d'accents gràfics: agut(´) i greu(`), que es col·loquen respectivament sobre les vocals tancades (i, u, e, o) i obertes (a, è, ò), quan siga necessari, d'acord en els següents apartats:

2.1. S'elimina l'accentuació gràfica, i queda de forma optativa per a les paraules que tenint igual grafia recau l'accent fonètic en síl·laba diferent (paraules homògrafes no homòfones).

2.2. En el cas de creure's necessari l'accent gràfic, este tindrà el següent ordre preferent: agudes front a planes i esdrúixoles (canóns/c(à)nons, tindré/t(í)ndre, últimá/ult(i)ma/(ú)ltima), i planes front a esdrúixoles (pronúncia/pron(ú)ncia, ult(i)ma/(ú)ltima).

Altres exemples:

- a. pensà (3.ª pers., sing. del perfecte d'indicatiu, 1.ª Conjugació). p(é)nsa (3.ª pers., sing. del present d'indicatiu, 1.ª Conjugació).
- b. passarà (3.ª persona, sing. del futur d'indicatiu, 1.ª Conjugació). pass(à)ra (1.ª/3.ª persona, sing. de l'imperfecte de subjuntiu, 1.ª Conjugació).
- c. dormirà (3.ª pers., sing. del futur d'indicatiu, 3.ª Conjugació). dorm(i)ra (1.ª/3.ª pers. sing. de l'imperfecte de subjuntiu, 3.ª Conjugació).
- d. tindré (1.ª pers., sing. del futur d'indicatiu, 2.ª Conjugació). t(í)ndre (Infinitiu, 2.ª Conjugació).
- e. està (3.ª pers., sing. del present d'indicatiu, 1.ª Conjugació). (é)sta (adjectiu pronominal).

3. Pot ser recomanable l'accent gràfic en partícules interrogatives o exclamatives, en els pronoms interrogatius forts:

¿Que qué vols dir? / ¿Qué que vols dir?
¿Que com ho vols? / ¿Que cóm ho vols?
¿Que quina en vols? / ¿Que quína en vols?
Dis-me de qué he parlat
Tu saps en qué penses.

GUIO

El guio es el signe ortografic (-) que es coloca entre dos o mes elements d'una paraula per a distinguir-los.

Usarém el guio:

1. Per a separar les paraules per silabes en final de linea.
2. Per a unir els pronoms que van darrere (enclitics) del verp.
 - 2.1. Quan el verp acaba en diftonc o en consonant i li seguix un pronom: mireu-les, penjar-se'n.
 - 2.2. Quan el verp acaba en vocal i el pronom comença per consonant: menja-te'l, prengau-ne.
 - 2.3. Quan el verp acaba en vocal i seguixen els pronoms HO, HI: mira-ho, porta-hi.
3. En alguns noms composts on els elements dels quals no estan totalment integrats: critic-bibliografic, historic-cientific.

SIGNES D'INTERROGACIO I ADMIRACIO

Els signes ortografics d'entrada en l'interrogacio i en l'admiracio no han de suprimirse per imitar ortografies estrangeres que a soles usen el signe final. Tal supressio du, en la majoria dels casos, a la confusio sobre a on comença l'interrogacio o l'admiracio.

El signe de principi s'ha de colocar a on comença la pregunta o el sentit admiratiu, encara que allí no comence el periodo.

La practica d'estos criteris ortografics dona claritat a l'escritura i ajuda en la llectura a la correcta entonacio de la frase, que, d'una atra forma, podria arribar tart. A mes de ser d'us generalisat en els escrits valencians des de fa molt de temps.